

14.4.8 HISTORIA 4.-6.lk

”Historian opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden historiatietoisuutta ja kulttuurien tuntemusta sekä kannustaa heitä omaksumaan vastuullisen kansalaisuuden periaatteet. Menneisyyttä koskevan tiedon avulla oppilaita ohjataan ymmärtämään nykyisyyteen johtanutta kehitystä, henkisen ja aineellisen työn arvoa sekä pohtimaan tulevaisuuden valintoja. Oppilaita ohjataan näkemään yksilön merkitys historiallisena toimijana sekä oivaltamaan toiminnan taustalla esiintyviä tekijöitä ja ihmisten motiiveja. Tarkoituksena on tukea oppilaiden identiteetin rakentumista sekä edistää heidän kasvuun aktiivisiksi ja erilaisuutta ymmärtäviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Historianopetuksessa oppilaat paneutuvat erilaisten toimijoiden tuottaman tiedon kriittiseen käsittelyyn ja historiallisen lähdeaineiston ulottuvuuksiin. Opetuksessa syvenytään lisäksi historiantutkimuksen lähtökohtaan, jonka mukaan menneestä pyritään muodostamaan mahdollisimman luotettava kuva saatavilla olevan todistusaineiston perusteella. Opetuksen tavoitteena on kehittää historian tekstitaitoja: taitoa lukea ja analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä sekä tehdä päteviä tulkintoja niiden tarkoituksesta ja merkityksestä. Oppilaita ohjataan ymmärtämään historiatiedon tulkinnallisuutta ja moniperspektiivisyyttä sekä selittämään historiallisessa kehityksessä ilmenevää muutosta ja jatkuvuutta. Historianopetus auttaa oppilaita tunnistamaan yhteiskunnassa olevia arvoja, arvojännitteitä ja niissä tapahtuneita muutoksia eri aikoina.

Vuosiluokilla 4-6 historian opetuksen tehtävänä on perehdyttää oppilaat historiallisen tiedon luonteeseen, tiedon hankkimiseen sekä peruskäsitteisiin. Pyrkimyksenä on herättää oppilaiden kiinnostus menneestä ajasta, ihmisen toimintaa, sen merkitystä ja ymmärtämistä kohtaan. Perusteissa määriteltyjen sisältöjen opetuksessa korostetaan toiminnallisia ja elämyksellisiä työtapoja.

Historian tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista. Historian opiskelu on hyvä aloittaa perehtymällä historian tiedon luonteeseen oppilaan suvun tai lähiyhteisön menneisyyden avulla. Keskeisissä sisältöalueissa kiinnitetään huomio oman perheen, paikkakunnan ja lähialueen historiaan soveltuvissa kohdissa. Sisältöalueet voidaan käsitellä joko kronologisesti tai temaattisesti.

S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty: Perehdytään ihmisen elämiseen pienissä populaatioissa ja metsästyskulttuuriin sekä maanviljelykulttuurin murrokseen ja sivilisaation syntyyn.

S2 Vanha aika ja antiikin perintö: Paneudutaan demokratian orastukseen Kreikassa ja roomalaiseen yhteiskuntaan. Aikakautta tarkastellaan lisäksi Pohjolan asuttamisen näkökulmasta.

S3 Keskiaika: Perehdytään keskiaikaiseen maailmankuvaan sekä idän ja lännen kulttuuriin yhtäläisyyksiin ja eroavaisuuksiin ja niiden vaikutuksiin eri ihmisryhmille. Käsitellään Suomen siirtyminen historialliseen aikaan ja Ruotsin yhteyteen.

S4 Uuden ajan murrosvaihe: Tutustutaan tieteessä, taiteessa ja ihmisten uskomuksissa tapahtuneisiin muutoksiin.

S5 Suomi osana Ruotsia: Tarkastellaan kehitystä Suomessa 1600–1700-luvuilla.” (OPS 2014, 257–258.)

HISTORIA 4.Ik

Historian tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet	T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty - Tutustutaan ihmisen elämiseen pienissä populaatioissa ja metsästyskulttuuriin sekä maanviljelykulttuuriin Taipalsaarella. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Tutustutaan kivi-, pronssi- ja rautakauteen Pohjolassa. - Tutustutaan historian tiedon luonteeseen oppilaan suvun tai lähiyhteisön menneisyyden avulla.	- Oma perhe, oma suku - Lähiympäristö - Oman koulun historia - Taipalsaarelaiset esihistorialliset paikat (esim. Vaateranta) - Mahdolliset opintoretket (kalliomaalaukset, museot...) - Mahdolliset vierailijat, asiantuntijat	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, havaintojen tekeminen, asioiden väliset yhteydet ja vuorovaikutussuhteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Oman taustan merkitys ja paikka sukupolvien ketjussa - Omien juurien tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet ja tiedon esittämisen tavat Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) Tvt:n käytön harjoittelu työskentelyssä - Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) - Oppilaan suvun työt ja ammatit Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Luodaan edellytyksiä kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan
Tiedon hankkiminen menneisyydestä	T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty S2 Vanha aika ja antiikin perintö: Kivi-, pronssi- ja rautakausi Pohjolassa - Perekäytetään historian tiedon lähteisiin oppilaan suvun tai lähiyhteisön avulla - Tutustutaan erilaisiin historian lähteisiin.	- Oman perheen ja suvun lähteet (valokuvat, haastattelut...) - Kodin ja koulun vanhat esineet - Esinelöydökset - Kirjalliset lähteet - Mahdolliset vierailijat, asiantuntijat	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Huomataan, että tieto voi rakentua monella tavalla Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kouluyhteisön ja kotiseudun kulttuuri ennen ja nyt Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n käyttö tiedonhaussa, tiedon kriittinen arvioiminen

	T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden	S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty S2 Vanha aika ja antiikin perintö: Kivi-, pronssi- ja rautakausi Pohjolassa - Havaitaan oppilaan oman, suvun ja lähiyhteisön muistojen tulkinnallisuus.	- Kalliomaalausten monet tulkinnat - Vanhoihin esineisiin liittyvät kertomukset - Oppilaiden erilaiset muistot samasta tapahtumasta	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Erilaisten näkökulmien tunnistaminen, asioiden kriittinen tarkastelu Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkastelu eri näkökulmista Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen - Ohjataan huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Harjoitellaan tiedonhakua, lähteiden arvioimista
Historian ilmiöiden ymmärtäminen	T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä	S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty - Tutustutaan aikaan ennen ihmistä. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Perehdytään kivi-, pronssi- ja rautakausiin Pohjolassa. - Jaotellaan oppilaan oman suvun ja lähiyhteisön historiaa eri tavoin aikakausiin.	- Aika ennen ihmistä - Jaottelu kivikausi, pronssikausi, rautakausi, mitä se tarkoittaa? - Pienet populaatiot - Sukupolvet, aika ennen sähköä, nettiä, kännykkää	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksenasettelun taidot - Erilaiset tiedonlähteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Oman taustan merkitys ja paikka sukupolvien ketjussa - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Teknologian kehitys ja vaikutukset eri elämäneläimillä
	T6 johdattaa oppilasta hahmotamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille	S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty S2 Vanha aika ja antiikin perintö: Kivi- pronssi- ja rautakausi Pohjolassa - Pohditaan syitä kulttuurien muutokselle. - Tarkastellaan teknologian kehityksen ja keksintöjen vaikutuksia historiassa.	- Uudet keksinnöt (kivikaudelta rautakauteen) - Metsästyskulttuurista maanviljelyskulttuuriin	- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet

	T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille	- Tarkastellaan oppilaan omia elämänvaiheita ja suvun historian tapahtumia - Tarkastellaan oman koulun historiaa.	- Oman suvun, koulun ja oman elämän tapahtumien vaikutukset, syyt ja seuraukset omaan elämään (esim. muutto toiselle paikkakunnalle, elinkeinojen ja ammattien muutokset...)	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelutaidot ja vastausten etsiminen, asioiden kriittinen tarkastelu, vuorovaikutussuhteet ja keskinäiset yhteydet asioiden välillä Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Omat juuret, oma tausta ja paikka sukupolvien ketjussa Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Omat valinnat kestävänsä tulevaisuuden kannalta Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tutkitaan tv:n vaikutusta arkeen Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) - Työn ja yrittäjyyden merkitys elämässä ja yhteiskunnassa Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävänsä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Mietitään käytännön tekoja, joilla voi itse vaikuttaa myönteisten muutosten puolesta
Historiallisen tiedon käyttäminen	T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä	-	-	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) Monilukutaito (L4)
	T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä	-	-	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) Monilukutaito (L4) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävänsä tulevaisuuden rakentaminen (L7)
	T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa	-	-	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) Monilukutaito (L4)

				Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

HISTORIA 5.Ik

Historian tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet	T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty - Tutustutaan varhaisiin korkeakulttuureihin. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Tutustutaan vanhaan aikaan ja antiikin perintöön. - Kerrataan Pohjolan asuttamisen vaiheita.	- Pohjolan asuttaminen ja olosuhteet verrattuna korkeakulttuureihin - Pohjolan aikakaudet (kivi-, pronssi- ja rautakausi)	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, havaintojen tekeminen, asioiden väliset yhteydet ja vuorovaikutussuhteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Omien juurien tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet ja tiedon esittämisen tavat Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n käytön harjoittelu työskentelyssä Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Luodaan edellytyksiä historiallisesta tiedosta kiinnostumiselle
Tiedon hankkiminen menneisyydestä	T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty - Perehdytään varhaisen korkeakulttuurien lähteisiin. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Perehdytään vanhan ajan ja antiikin ajan lähteisiin.	- Esinelöydökset - Rauniot ja rakennukset (mm. Pantheon, Kiinan muuri, Akropolis) - Antiikin ajan taide-esineet ja kuvat - Kirjoitetut lähteet	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, havaintojen tekeminen, asioiden väliset yhteydet ja vuorovaikutussuhteet, huomataan, että tieto voi rakentua monella tavalla Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n käyttö tiedonhaussa, tiedon kriittinen arvioiminen

	T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty: Varhaiset korkeakulttuurit - Perehdytään aikakauden historian erilaisiin tulkintoihin. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Perehdytään aikakauden historian erilaisiin tulkintoihin.	- Stonehenge - Egyptin hautalöydökset ja hieroglyfit - Antiikin ajan taide-esineet ja kuvat ja niistä tehdyt erilaiset tulkinnat - Antiikin Kreikan mytologia	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, havaintojen tekeminen, asioiden väliset yhteydet ja vuorovaikutussuhteet - Erilaisten näkökulmien tunnistaminen, asioiden kriittinen tarkastelu Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkastelu eri näkökulmista Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen - Ohjataan huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Harjoitellaan tiedonhakua, lähteiden arvioimista
Historian ilmiöiden ymmärtäminen	T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty: Varhaiset korkeakulttuurit - Perehdytään varhaisten korkeakulttuureiden syntyyn ja saavutuksiin. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Paneudutaan demokratian orastukseen Kreikassa ja roomalaiseen yhteiskuntaan.	- Varhaiset korkeakulttuurit: Mesopotamia ja Babylonia, Kiina, Indus, Egypti, Väli- ja Etelä-Amerikka - Tekniikan kehitys: pyörän keksiminen, rakentamisen taidot (esim. pyramidit) - Kirjoitustaito - Antiikin Kreikka: yhteiskunnan rakenteen kehittyminen, kaupunkivaltiot, vaalit, filosofian kehitys, mytologia, tieteen kehitys, rakennustaidot, teatteri, urheilu, taide - Antiikin Rooma: Rooman synty ja kasvu suurvallaksi, rakennustaidot, elämä suurkaupungissa, yhteiskunnan rakenne, Rooman tuho	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, erilaiset tiedonlähteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Teknologian kehitys ja vaikutukset eri elämäneleillä

		- Antiikin perinnön näkyminen nykyajan tieteessä, taiteessa, kulttuurissa, yhteiskunnassa	
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty: Varhaiset korkeakulttuurit - Pohditaan aikakauden ihmisten motiiveja. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Pohditaan aikakauden ihmisten motiiveja.	- Miksi rakennettiin esim. pyramidit, kiinan muuri, terrakotta-armeija, temppelit, Colosseum? - Miksi antiikin aikana urheiltiin?	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkastelu eri näkökulmista Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Ihmisten tekemät valinnat kestävän tulevaisuuden kannalta Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen, monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnan asioita kohtaan
T6 johdattaa oppilasta hahmotamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille	S1 Esihistoriallinen aika ja siviilisaation synty: Varhaiset korkeakulttuurit - Pohditaan ihmisen toiminnan syitä ja seurauksia. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Pohditaan ihmisen toiminnan syitä ja seurauksia.	- Esim. sodat, kristittyjen vainot	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin ja ihmisoikeuksiin
T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille	S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Pohditaan ihmisten eriarvoisuutta historian näkökulmasta.	- Naisen ja miehen roolit esim. Spartassa verrattuna nykyajan perheiden rooleihin ja tasa-arvoon - Orjat ja vapaat kansalaiset, rikkaat ja köyhät	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelutaidot ja vastausten etsiminen, asioiden kriittinen tarkastelu, vuorovaikutussuhteet ja keskinäiset yhteydet asioiden välillä Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkastelu eri näkökulmista Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

				- Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin ja ihmisoikeuksiin
	T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa	S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty: Varhaiset korkeakulttuurit - Perehdytään historian jatkuvuuksiin konkreettisten esimerkkien kautta. S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Perehdytään historian jatkuvuuksiin konkreettisten esimerkkien kautta.	- Esim. keksintöjen ja rakennustaidon kehitys, sotataitojen ja välineiden kehitys, demokratian kehitys antiikin ajoista nykypäivään	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, erilaiset tiedonlähteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltavuuden arvioiminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnan asioita kohtaan
Historiallisen tiedon käyttäminen	T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä	S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Pohditaan syitä muutoksille.	- Esim. Rooman tuhoutumiseen vaikuttaneet syyt - Luonnonmullistukset, ihmisen toiminnan seuraukset	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen, asioiden tarkastelu eri näkökulmista Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltavuuden arvioiminen
	T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä	S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty: Varhaiset korkeakulttuurit S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Tutustutaan tulkintojen muuttumiseen esimerkkien avulla.	- Uudet löydöt - Teknologian kehitys ja sen mukanaan tuomat uudet tiedot ja tulkinnat	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, erilaiset tiedonlähteet, kriittinen ajattelu Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Teknologian kehitys Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltavuuden arvioiminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tiedonhakutaidot
	T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa	S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty: Varhaiset korkeakulttuurit	- Esim. keksintöjen vaikutukset, maanviljelyn vaikutukset pysyvän asutuksen syntyyn	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, kriittinen ajattelu

		S2 Vanha aika ja antiikin perintö - Pohditaan motiiveja ihmisen toiminnalle.		Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Asioiden tarkastelu eri näkökulmista Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Teknologian kehitys Monilukutaito (L4) - Tekstin tuottamisen taidot, tiedon esittämistavat Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnan asioita kohtaan

HISTORIA 6.Ik

Historian tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet	T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S3 Keskiaika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Tutustutaan historian tiedon luonteeseen paikallishistorian esimerkkejä hyödyntäen.	- Taipalsaaren ja Lappeenrannan paikallishistoria - Itärajan muutokset - Mahdolliset vierailut lähi-seudun museoihin ja linnouksiin	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, havaintojen tekeminen, asioiden väliset yhteydet ja vuorovaikutussuhteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Omien juurien tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet ja tiedon esittämisen tavat Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n käytön harjoittelu työskentelyssä Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Luodaan edellytyksiä historiallisesta tiedosta kiinnostumiselle
	T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	S3 Keskiaika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Perehdytään erilaisiin historiallisiin lähteisiin.	- Esim. kirjalliset lähteet, kartat, esineet, rakennukset/rakennelmat, taideteokset - Mahdolliset asiantuntijat	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, havaintojen tekeminen, asioiden väliset yhteydet ja vuorovaikutussuhteet, huomataan, että tieto voi rakentua monella tavalla Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltavuuden arvioiminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n käyttö tiedonhaussa, tiedon kriittinen arvioiminen
Tiedon hankkiminen menneisyydestä	T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden	S3 Keskiaika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia	- Kirjalliset lähteet, esim. kirjekirjat ja säilyneet kirjat, kirjeet, kartat	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Erilaisten näkökulmien tunnistaminen, asioiden kriittinen tarkastelu

		- Perehdytään lähteistä saataviin faktoihin. - Pohditaan lähteiden perusteella tehtäviä tulkintoja.	- Esineet, taideteokset - Lähteiden erilaiset tulkinnat eri aikoina	- Kysymyksen asettelun taidot, havaintojen tekeminen, asioiden väliset yhteydet ja vuorovaikutussuhteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkastelu eri näkökulmista Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen - Ohjataan huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Harjoitellaan tiedonhakua, lähteiden arvioimista
Historian ilmiöiden ymmärtäminen	T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä	S3 Keskiäika - Perehdytään keskiäikaan Euroopassa ja Pohjolassa. S4 Uuden ajan murrosvaihe - Perehdytään uuden ajan murrokseen Euroopassa. - Perehdytään löytöretkiin ja niiden vaikutuksiin. S5 Suomi osana Ruotsia - Perehdytään 1600–1700 -lukujen Pohjolaan. - Perehdytään paikallishistoriaan.	- Keskiäika Euroopassa: maailmankuva, yhteiskunta, säädöt, kirkon vaikutus, idän ja lännen vuorovaikutus, islamilainen kulttuuri - Keskiäika Pohjolassa: viikingit, muinaisuskosta kristinuskoon, Suomi osaksi Ruotsia, Turku, pelto- ja kaskiviljely - Uusi aika: renessanssi, kristillisen kirkon uudistuminen, itsevaltiutus, tiede, valistus, löytöretket (Kiina, Intia, Amerikka) - Pohjola 1600–1700-luvuilla: Kustaa Vaasa, sodat, Agricola, Ruotsi suurvaltana, Venäjä suurvallaksi ja itärajan muutokset - Taipalsaaren ja Lappeenrannan paikallishistoria	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, erilaiset tiedonlähteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen - Suomalaisten historiallinen tausta Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Teknologian kehitys ja vaikutukset eri elämäntilanteilla
	T5 ohjata oppilasta ymmärtämään	S3 Keskiäika	- Erilaisia motiiveja esim. vii-	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

mään ihmisen toiminnan motiiveja	S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Pohditaan aikakauden ihmisten motiiveja.	kinkien retkille, löytöretkille, ristiretkille, uskonnollisille reformeille, kirkon ja valtion toiminnalle, nuijasodalle	- Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkastelu eri näkökulmista Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Ihmisten tekemät valinnat kestävän tulevaisuuden kannalta Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen, monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnan asioita kohtaan
T6 johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille	S3 Keskiaika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Pohditaan ihmisen toiminnan syitä ja seurauksia.	- Löytöretkien vaikutukset alkuperäisväestöön ja Eurooppaan - Eri sotien syyt ja seuraukset	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin ja ihmisoikeuksiin
T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille	S3 Keskiaika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Pohditaan muutoksia ja niiden vaikutuksia eri ihmisille.	- Esim. kristinuskon leviäminen Suomeen ja sen vaikutukset eri kansanryhmiin - Paikallinen historia, alueen kuuluminen välillä Ruotsin vallan ja välillä Venäjän vallan alle - Löytöretkien monet vaikutukset	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Erilaisten näkökulmien tunnistaminen, asioiden kriittinen tarkastelu Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkastelu eri näkökulmista Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltuvuuden arvioiminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin ja ihmisoikeuksiin
T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa	S3 Keskiaika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia	- Esim. yhteiskuntarakenteen kehittyminen Suomessa, suomen kirjakielen kehitys,	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, erilaiset tiedonlähteet

		- Pehdytään historian jatkuvuuksiin konkreettisten esimerkkien kautta.	monarkia	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltavuuden arvioiminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kiinnostus yhteiskunnan asioita kohtaan
Historiallisen tiedon käyttäminen	T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä	S3 Keskiäika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Pohditaan syitä muutoksille.	- Löytöretkien vaikutukset alkuperäisväestöön ja Eurooppaan - Eri sotien syyt ja seuraukset	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kulttuuriperinnön tunteminen ja arvostaminen, asioiden tarkastelu eri näkökulmista Monilukutaito (L4) - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltavuuden arvioiminen
	T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä	S3 Keskiäika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Tutustutaan tulkintojen muuttumiseen esimerkkien avulla.	- Uudet löydöt - Teknologian kehitys ja sen mukanaan tuomat uudet tiedot ja tulkinnat	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, erilaiset tiedonlähteet, kriittinen ajattelu Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Teknologian kehitys Monilukutaito (L4) - Kriittinen lukutaito, fiktion, faktan ja mielipiteen erottaminen - Monipuoliset tiedonlähteet, tiedon soveltavuuden arvioiminen Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen (L5) - Tiedonhakutaidot
	T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa	S3 Keskiäika S4 Uuden ajan murrosvaihe S5 Suomi osana Ruotsia - Pohditaan motiiveja ihmisen toiminnalle.	- Viikinkien retket ja niiden vaikutukset - Löytöretket - Nuijasota	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Kysymyksen asettelun taidot, asioiden väliset yhteydet, kriittinen ajattelu Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Asioiden tarkastelu eri näkökulmista - Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - teknologian kehitys Monilukutaito (L4) - tekstin tuottamisen taidot, tiedon esittämistavat

				Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - kiinnostus yhteiskunnan asioita kohtaan

Historian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3–6

”Oppiaineen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita elämyksellisiä ja toiminnallisia työtapoja, esimerkiksi erilaisten lähteiden tutkimista, kerrontaa, draamaa, leikkiä ja pelaamista. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden historian tekstien ja ympäristön lukutaitoa sekä harjoitella tulkintojen tekemistä itsenäisesti ja toisten kanssa. Opiskelussa hankitaan ja käytetään historiallista tietoa erilaisissa oppimisympäristöissä tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen. Historia oppiaineena sopii hyvin integroitavaksi muiden oppiaineiden kanssa.” (OPS 2014, 258.)

Historia on oppiaine, joka lähtee liikkeelle oppilaan omista kokemuksista, suvun ja perheen vaiheista. Paikalliseen historiaan tutustumalla rakennetaan oppilaan omaa identiteettiä ja kartutetaan tietoa ja taitoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki historiassa vuosiluokilla 3–6

”Historianopetuksessa oppilaita ohjataan tutkivaan opiskelutapaan ja heitä rohkaistaan tekemään tulkintoja, vertailemaan, tekemään johtopäätöksiä ja soveltamaan hankittua tietoa sekä suullisesti että kirjallisesti. Tekstien ymmärtämiseen ohjataan avaamalla teksteissä käytettyjä käsitteitä.” (OPS 2014, 258.)

Oppilasta ohjataan havainnointiin ja tulkintojen tekemiseen erilaisten lähteiden pohjalta. Oppilaan tietojen ja taitojen kehitystä tuetaan hänen omat lähtökohtansa huomioiden ja yhdessä muiden kanssa työskennellen.

Oppilaan oppimisen arviointi historiassa vuosiluokilla 3–6

”Historian opetuksessa oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilaita tutkimaan erilaisia historiallisia lähteitä ja tekemään niistä omia tulkintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjalliset ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Sisältöjen muistamisen sijasta arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen ja historiallisen ajattelun kehittymiseen.

Historian sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi kunkin oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolastusta varten opettaja käyttää historian valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opintojen edistymisen kannalta keskeistä on tutkimisen, toimimisen ja menneisyyteen eläytymisen ohella ankkuroituminen kulttuuriympäristöön, aikaperspektiivin hahmottaminen, ihmisen toimijuuden sekä historian merkityksen oivaltaminen ihmiskunnan ja oman elämän kannalta nyt ja tulevaisuudessa.” (OPS 2014, 258.)

Tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan (8)/ hyvä osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	-	- Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. - Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
Tiedon hankkiminen menneisyydestä		
T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	- Historian tietolähteiden tunnistaminen	- Oppilas osaa ohjatusti etsiä historiatietoa erilaisista tietolähteistä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden	- Historiatiedon tulkinnallisuuden havaitseminen	- Oppilas osaa erottaa toisistaan faktan ja tulkinnan.
Historian ilmiöiden ymmärtäminen		
T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä	- Kronologian ymmärrys	- Oppilas tunnistaa keskeiset historiaan liittyvät ajan jäsentämis muodot ja osaa antaa esimerkkejä eri aikojen yhteiskunnille ja aikakausille ominaisista piirteistä.
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja	- Historiallinen empatia	- Oppilas pystyy eläytymään menneen ajan ihmisen asemaan ja nimeämään tämän toiminnan motiiveja.
T6 johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille	- Syy- ja seuraussuhteiden hahmottaminen historiassa	- Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä historian ilmiöiden syy- ja seuraussuhteista.
T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille	- Muutoksen hahmottaminen	- Oppilas osaa kuvata muutoksia ja kertoa, miksi muutos ei ole sama kuin edistys. - Oppilas osaa kuvata joidenkin esimerkkien avulla, miten muutos ei ole merkinnyt samaa eri ihmisten ja ryhmien näkökulmasta.
T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa	- Jatkuvuuden tunnistaminen	- Oppilas osaa antaa esimerkkejä ilmiöiden jatkuvuudesta eri aikakaudesta toiseen.
Historiallisen tiedon käyttäminen		
T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä	- Syy- ja seuraus-suhteen kuvaileminen	- Oppilas osaa kuvailla pääpiirteissään joidenkin historian ilmiöiden syy- ja seuraussuhteita.
T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä	- Tulkintojen selittäminen	- Oppilas osaa selittää joidenkin esimerkkien avulla, miksi sama tapahtuma tai ilmiö voidaan tulkita eri tavoin.
T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa	- Ihmisen toiminnan selittäminen	- Oppilas osaa esittää käsiteltävästä asiasta kertomuksen siten, että hän selittää tapahtuman tai ilmiön eri toimijoiden kannalta.

Historiallisen ajattelun ja tiedon soveltamisen taidot ovat arvioinnin tärkeimmät kohteet. Monipuolisia arviointimenetelmiä käyttämällä saadaan tietoa oppilaan tiedoista, taidoista ja kyvystä soveltaa oppimiaan asioita. Arviointi on kannustavaa, jatkuvaa ja kokonaisvaltaista.